Ч. 198. Львів, Субота, дня 1. (14). вересня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановнх псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Подорож царя Николая II.

Супротив звісток, які надходять з Балтийского моря, бо там, коло острова Гелї, принимає цїсар Вільгельм II. свого гостя, царя Николая II. на отвертім морю, про сердечність дружного побуту обох великодержавців, часть праси, неприхильної Росиї, просто онїміла з зачудованя. Не можуть витолковати собі, як могуть сердечности царя з Вільгельмом погодити ся з єго щирими симпатиями, які за кілька днїв має виявити францускій републицї. Не менше застановляє всїх, як стала можливою така стріча монархів як-раз тепер, коли Росия готовить ся відповісти на нїмецку митову тарифу такою самою економічною борбою.

Півурядова росийска праса поясняє цїль подорожи царя Николая II, єго горячим бажанєм удержаня та утреваленя всесьвітного мира. Вказує на те, що попередно гостював цар з царицею в Данії і там стрітив ся з анґлїйским королем, а небавом відвідає Францию і всюди між тими трома великими суперниками на поли всесьвітної полїтики буде старати ся витворити підставу до полїтичної рівноваги. Що подорож царя не є без цїли, на те вказує склад єго дружини, в якій находить ся також мінїстер заграничних справ ґр. Лямбсдорф.

Нїмеччина улекшує скілько змога сю цїль цареви і єго дипльомациї. Між иньшим на повитанє царя виступила »Nordd. Allg. Ztg.« зі статиєю, яку приписують самому канцлєрови ґр. Більову. Статя згадує в дуже сердечних висказах про симпатиї обох держав з причини крівности обох коронованих голов, про благодатний вплив особистої виміни гадок у взаїмнім довірю, про історичну згідність обох держав та історичну приязнь обох домів Романовів і Гогенцолєрнів, а відтак пише дальше:

»Згідно з бажанєм царя буде присутним канцлєр ґр. Більов. Неменше радо повитає цїсар Вільгельм заслуженого мужа стану, який веде внїшні справи Росиї. Ґр. Більов і Лямбсдорф могуть повитати ся як співробітники в полїтицї, в службі своїх монархів, в переконаню, що інтереси їх країв під богато зглядами є одного рода, а нїгде не є неможливі до погодженя, будуть дальше вести на зміцненє запоруки мира Европи. З горячою симпатиєю витаємо царя Миколая на нїмецких водах. Се сердечне учутє ми винні могутному монархови, який кермуючи судьбою богато народів, шукає слави для себе в тім, щоби був монархом мира і сторожем гуманїзму. Єму в найбільшій мірі Европа завдячує уложенє сьвітової ситуациї, яке позволяє нам, після відповідаючого інтенциям обох сторон перебігу з'їзду під Ґданьском, товаришити зі щирими желанями також дальшій подорожи росийского монарха«.

Коли поза сими дипльоматичними чемностями і взаїмним підлещуванєм не криють ся якісь самолюбні затії держав і їх зверхників, а подорож царя має справдї зміцнити і усталити европейский мир, то належить хиба пожелати до такого наміру. Але дивно оно виглядає, що під Ґданьском миролюбний цар подивляє як-раз муштру великих суден, наповнених страшними знарядами і людьми, привченими до убиваня людий, принимає від цїсаря Вільгельма драґоньский мундурок, а за те іменує єго шефом 39. полка драґонів. Оружний мир се змора для Европи, а для монархів є се громадженєм пального материялу в цїли відстрашеня лиходїїв від пожежі, бо мовляв, як підпалиш, то розгорить ся не аби як! Є се нездорова і неприродна, а надто нещира полїтика. Бо радше треба би розібрати і розкинути пальний материял, а тодї лишня була би огнева сторожа, яку цар, на свою славу, хоче орґанїзувати між европейскою дипльомациєю.

Церковні справи в Канадї.

Коли Русини сьвятили паску, тодї треба було аж полїцию спровадити; в противнім разї було-б прийшло до великої бійки між православними. Нещасні Поляки (?!) бажають держати ся далї своєї віри, плекати мову і обичаї своїх в тців, а ту в наслїдок сего, що порозкидані на величезній просторони, що не мають свого костела анї школи, іде їм тяжко. Вправдї я розпочав будову дому, що мав би тимчасово служити за каплицю і мешканє, але не чую ся в силах, аби далї провадити дїло через малі доходи і недостачу фондів. Наколи їду 10 або й 15 миль охрестити дитину, то Русин або Поляк дасть менї за се 25 цент.; що два три місяцї маю одну наймлену Службу Божу за 50 центів; за шлюб найбільше можна взяти 2 до 3 доляри; за жертву в недїлю дають по 20 до 30 ц., а за похорон нїколи ту нїчого не бере ся, бо відбувають ся они чудернацко — без жадних церковних церемонїй. Умре, то тодї пакують єго на віз і найчастїйше на власній фармі закопують, наколи далеко до цвинтаря.

З таких малих доходів почав я будувати

---

26)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одинця.

(Хроніка з давноминулого).

Були одначеж між Квашиними гостями і кілька чоловіка, що відріжняли ся від більшости — наче та шумиха від золота. До таких перш за всїх належав повітовий маршал Юрий Кащенко: окінчивши унїверситет у Київі, він кілька років учив ся ще за границею, учив ся не тільки наукам, а й життю практичному; за границею він спізнав ся і сприятелив ся з Бодянським; познайомив ся з Міклошицем, з Герценом а також із видатнїйшими людьми з Росиї, що перебували тодї за границею. Вернувшись в Росию, він не хотів йти нї на яку службу, але щоб не сердити старого свого батька, записав ся в канцелярию харківського ґенерал-ґубернатора і коли вмер батько, він зараз виписав ся з тієї канцеляриї і взяв ся до господарства на селї.

Кілька лїт назад його вибрали повітовим маршалом; не хотів він приймати сього вибору, говорячи, що — »все одно нїчого доброго він не вдїє«, але приятелї впевнили його приняти.

— Звісно — казали вони — нїчого доброго не вдієш; бо й не можна, але вже й те буде добре, що ти й лихого нїчого і сам не чинитимеш і другим, на скільки спроможеш ся, не давати-меш. Хоч по опіках виведеш крадїжку і хабарі то й то вже добре буде; а подумай, що буде, коли ти не приймеш вибору, а дворяне виберуть тодї такого яригу, як Попсуй, або такого хабарника, як Молодицький? та ще зауваєм і те: як і начальство на се подивить ся? Чи не скаже про тебе: »неслухняний, волею дворянства нехтує, революцїонер«, та колиб і не теє... Зарегіструють і тебе до гурту Лукашевича — памятаєш?

Кащенко — подумав, подумав і згодив ся.

Кащенко добре знав і шанував Искру; і коли Искра представив йому Одинця — він повитав останнього щиро. Того ж таки дня, але вже після вечері Кащенко, сївши окремо у двох тільки з Одинцем, зняв з ним щиру бесїду, тямлячи, що молоде, не отруєне ще досьвідом життя, серце не вміє лукавновати і двоїти ся, щоб догодити і Богови і чортови. Кащенко бачив, що Одинцеві думки багато де в чому ще молоді, зелені, але чимало в них є і певного, такого, що давно живе і в його і у Кащенка в серцї.

— Одначе не гадайте, говорив Кащенко, — що я абсолютний поклонник старовини, так само не все те подобаєть ся менї, що й нове...

Звісно, що віджило свій вік, що спорохнїло, того нїчого вже воскрешати; трупа оживить не можна; мусить зітлїти.

— А вжеж так; але й не все те добре, що нове; нам, як і всїм людям, треба дбати про осьвіту і привилеїрованних і маси; а маса у нас занедбана... треба нам йти, коли не спроможемо ся в рівень з Европою, так хоч у слїд Европи; брати у неї усе добре, поступове, але не ковтати його не жуючи, а засвоювати добре пережувавши національними зубами.

— Перша шкода, що ми відбили ся зовсїм від народу, від народности...

— І стали йому чужаками; покинули зовсїм той ланцюх, що звязує народню масу і осьвічених людей; покинули народню мову... Гляньте ся: книжки нема на нашій мові... Он за сїм лїт надруковано — одну чи дві книжки.

— Колиж ота пригода з Шевченком і ин. вельми залякала наших людей...

— Не залякала-ж вона Гречулевича, Шишацького, Глїбова; бо й нїчого таки лякати ся. Покарано окресних людей, а не всїх; заборонено друковати писання Шевченка, Костомарова, Кулїша, а не всїх... Цензура, скажете... А вжеж цензура сувора, дак пишіть, що можна.. А то — мовчимо... но, не переляк, не цензура, а деморалїзация засїдає і нївечить нас... Виховання нам бракує... гукаємо, що треба бути людьми, а стаємо лакеями... Колись, як був Костомаров професором у Київі, менї трапило ся з ним про се балакати і він сказав менї, що молодїж, яка приходить до унїверситету з лївобережя, як прирівняти її до правобережної, і темна, і квола

дім, який мені є конечно потрібний. З тих самих доходів треба також жити, одягати ся, удержувати пару коней до місий і слугу заплатити. Мій Боже! як дуже здали би ся нам хоч дві-три каплички, де можна би в кожду неділю відправити Службу Божу тай сказати проповідь — днесь в сьому, другий раз в иньшім місци. Тоді без сумніву бідні Русини, котрі жиють ту неначе блудні вівці, пізнали-б свій блуд і перестали вірити бородатому попови, що зі всіх сил старає ся з обити з унії схізму. Впрочім до втрати віри допровадить уніятів і се, наколи не перестануть незалежні ксьондзи зі Сполучених Держав, впоювати в них ненависть до епископа, а передовсім до римо-католицкого духовеньства. Кромі сего і гр.-кат. духовеньство є причиною, що їх родаки віддаляють ся від церкви, а ідуть до схізми, як блудні вівці. Не так давно, читав я лист на Рабит Гід, писаний рукою гр.-кат. сьвященика з Галичини до бувшого свого парохіянина, котрий листово питав ся єго, чи з браку гр.-кат. сьвященика може сповідати ся на Великдень в римо китолицкого. »Добрий душпастир« відписав так свому парохіянинови: »лїпше будь православним (цареславним), як маєш йти з якою потребою до римо-католицкого попа«. Я сам читав сей лист в присутности кількох Поляків.

На закінчене подаю понизше присягу, яку Русини складають перед православним попом, коли відрікають ся свого гр.-кат. обряду і переходять на схізму:

Піп: Чи віриш в св. Синод?

Русин: Вірю.

Піп: Чи віриш в царя Николая Александровича?

Русин: Вірю.

Піп: Чи обіцюєш бути для царя слугяним?

Русин: Обіцюю.

Піп: Чи відрікаєш ся папи римского і єго блудів?

Русин: Відрікаю ся.

Піп: Чи відрікаєш ся своєї католицкої віри?

Русин: Відрікаю ся.

Більше як 80 гр.-кат. родин зложило вже таку присягу перед православним попом.

Кс. Фр. Ольшевский,
місіонар апост. в Beaver Lake, Alta Canada.

Допись ся в многім невірна, однак помимо сего цікава. Она характеризує почасти погляд польского духовеньства на греко-католицких і православних Русинів з одної сторони, а з другої сторони наводить нас на думку, що епископи греко-католицкої церкви або зовсім не хотять інтересувати ся виеміґрованими Русинами, або позволили Римови відобрати собі всяку власть над ними.

Бурса ім. Шептицких.

Дня 11. с. м. около 3. год. пополудни були ми на львівскім головнім зелїзничім двірци сьвідками вдячної сцени. Високопреосьвященний Митрополит відпровадив особисто аж на дворець зелїзниці свого дотеперішного секретаря о. Жолдака, котрий — як звісно — виїздив до Гамбурґа, звідкиля удасть ся до Канади.

По від'їзді о. Жолдака поїхав Високопреосьвященний Митрополит оглянути хутір »Айзнерівку«, яку набув недавно під будову бурси для убогої, а талановитої рускої молодїжи. При оглядинах були із запрошених гостей: о. мітрат Фациєвич, оо. крилошани Бачиньский і Крижанівский, о. Головка, Василиянин Софрон Горощук і иньші. Хутір сей, куплений за 34 тисяч корон, обнимає 4 морґи і 307 сяжнїв. Се незвичайно хороший закуток нашої столиці. Далеко від мійского гамору, а розложисті липи і каштани та запашиста левада зі шкошеною травою пригадують нам живу сільску тишину та спокій, кажуть забувати о місті. На будову бурси — місце се знамените, єсли узгляднить ся ще й се, що в короткім часї стояти-ме руска ґімназия в околици політехніки. Будуть мати наші школярики коротку дорогу зі школи до бурси.

Високопреосьвященний Митрополит показував особисто запрошеним гостям закуплений хутір, а з незвичайно живого заінтересованя Митрополита, можна було вносити, як дуже лежить єму на серци справа образованя рускої молодїжи. Як звісно, ВПреосьвященний удержує вже тепер в сьвятоюрскім забудованю 10 питомців. Але єго мрією, а радше наміром є збільшити се число до трех сотень убогих, а талановитих і жадних науки хлопців. В сїй цїли закупив ВПреосьвященний »Айзнерівку«, де власним коштом побудує і вивінує таку бурсу для рускої, учачої ся молодїжи. Вже з весною розпічне ся будова великого дому бурси і кількох економічних будинків.

Ділимо ся сею радісною вісткою про великодушний намір о. Митрополита з рускою громадою в тім певнім пересьвідченю, що она з одушевленем прийме сей новий доказ любови і пожертвованя для руского народа нашого Владики, який зобовязує не лише нас, своїх ровесників, але і грядучі поколїня, до вдячности за свої великодушні і добродійні стараня коло піднесеня нашої віри і народности.

Новинки.

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Симеона столпника.; рим.-кат. Чесного Хреста. — В недїлю: гр.-кат. Маманта; рим.-кат. Нікодема.

— **Руска школа вправ в Станиславові.** Пишуть нам звідтам: Коли з иньших міст дістаємо вісти, що рускі ученики горнуть ся до шкіл в великім числї, як 130 а навіть 170 до одної кляси в наших ґімназиях руских, то на жаль в школї вправ з руским викладовим язиком при учительскій семинариї в Станиславові записало ся до 1. кляси лише 7, а в другій клясї 5 учеників до дня 12. вересня. Яка тому причина? Сю уємну прояву виясняють ріжними причинами. Вже минулого року писали рускі часописи, що директор Войціховский приняв до 1. кляси лише 9 учеників, а більше не хотів, бо коли родичі двох учеників просили о принятє, він їм відмовив навіть тоді, коли, на рекурс отців, шкільна рада краєва директорови поручила ту справу полагодити прихильно.

Розуміє ся, задля таких трудностий з записами в сїй школї, сего року ще менше зголосило ся, видачи що ще в вересни роботи мулярскі в клясї роблять ся. Але причина малої фреквенциї тим ще не вичерпана. Деякі з руских патріотів записують свої діти до польскої школи вправ, мотивуючи тим, що при переходї до польскої ґімназиї з браку поправного знаня польщини (хотяй 3 години тижнево учать) перепадають. (Сю справу також підносили рускі часописи). Але я уважаю найголовнїйшою причиною брак оповіщеня про сю одиноку руску школу в Станиславові часописями, як се читалисьмо про рускі школи львівскі у всїх часописях, тай ще заохоту до вписів. Так само залишають у нас через проповідників звернути увагу родичів перед початком року на руску школу. В Станиславові Кнїгининї є над 8.000 осіб руских після спису людности з року 1900. З такого числа знайти би ся повинна належна фреквенция при справедливости дирекциї і при сповненю свого обовязку зі сторони місцевої рускої суспільности, а на кождий спосіб побільшить ся фреквенция певно по заведеню рускої ґімназиї в Станиславові.

— **Свій до свого!** З Рудок доносять до »Дѣла«: В день вибору посла із сільскої куриї розліплені були в Рудках рускі афіші поручаючі руского кандидата. Один такий афіш находив ся на домі, де містить ся склеп Ґурского. Се озлобило Ґурского і він приказав практикантови здерти афіш. По виборі зайшли до єго склепу рускі сьвященики на перекуску, а Ґурский перед ними радував ся з упадку руского кандидата. І такого русиноїда підпирають Русини?!

— **Іменованя.** Міністер торговлї іменував укінченого слухача гірничої академії в Лубні, Юліяна Мудрака, елевом будівництва дирекциї почт у Львові.

— **Вибори до сойму з торговельно-промислових палат** відбули ся вчера. У Львові віддано 28 голосів. З того одержали: др. Генрик Колїшер 16 гол., Станислав Цюхціньский 12 гол., а Пінес-Поратиньский 1 гол. Вибраний: др. Колїшер. — В Кракові на 19 голосуючих вибрано одноголосно дотеперішного посла д ра Арнольда Раппапорта. — В Бродах голосувало 22 виборців. Др. Натан Левенштайн одержав 21 голосів, а др. Едвард Лїлїен 1 голос. Вибраний др. Левенштайн.

— **Зі Станиславова** пишуть нам: Річницю смерти бл. п. Цїсаревої Елисавети обходжено в катедральній церкві 9. вересня поминальним богослуженем о 8. годині рано. Ученики семинариї учительскої, реальної школи, шкіл народних зі збором своїх учителїв, заповнили катедру по береги. Три катехити служили заупокійні Літурґії. О 9. годині мітрат і вікарий капітулярний о. Василь Фациєвич відправив Службу Божу, а опісля панахиду перед рісно осьвітленим тетраподом в асистенциї духовеньства катедрального, при численній участи представителїв урядів і депутаций корпуса офіцирского, учениць шкіл видїлових, ґімназиястів і многих вірних. Хор сьпівав прекрасно. При тужнім відгомоцї всїх дзвонів і переймаючім сьпіві »Вічная память« повстав в души спомин траґічної смерти Єї Величества і перенимав сумом і жалем. В костелї поминали Є. В. цїсареву 10. вересня.

Роботи коло украшеня катедри продовжають ся також і сего лїта, а то уставлено вже: структуру деревляну 3-ох бічних престолів, уставлено різьбарскі окраси на них — бракує на них лише образів, хотя на престолах відправляє ся богослуженє. Покінчено сего лїта 2 образи в пресвитериї над дверми закристийними: св. Петра приймаючого ключі і потопаючого в водї, та розібрано руштоване при тих образах. В Іконостасї вставлено перед Успенієм 6 образів над намістними образами і дияконьскими воротами, і 4 образи під намістними. Бракує ще намістних образів і 2 дверей дияконьских до укінченя цїлого Іконостаса. Іконостас по цїлковитім викінченю буде займати чи не перше місце в цїлій Галицкій Руси, а коштовати буде 30 тисяч корон. Амвон давний остає ся, буде лише перемальований, і золоченою різьбою украшений. Двоє дверей на хорі вставлено, також перебудовано 2 сповідальницї. Вікариї катедральні жертвували »вічну лямпу«, а з жертв міщаньства справлено многосьвічник (паук). Покінчено також образи 20 сьвятих надприродної величини на філярах церковних. Шематизм Епархияльний подає високість коштів обнови катедри на 130 тисяч ко-

---

духом і зовсім не вихована; ідеалів у неї бракує.

Одинець слухав, впивав ся розмовою і ковтав кожне Кащенкове слово. Кащенко довго ще балакав з ним, богацько розпитував і прощаючи ся, взяв з його слово, що невідмінно приїде до його, не менш, як на цїлий місяць.

І другого знайомого собі під мисли придбав тут Одинець: то був молодий, літ 24 парубок, шляхтич з минського Полїся — Костантин Насальський: він торік скінчив науку в київському університетї і отсе вже півроку живе у Найдича за ґувернера і учителя його дїтей.

Настя Найдичівна познайомила молодих паробків ізза обідом; вони сидїли поплїч, спостерегали мовчки гостей і слухали їх бесїду.

За обідом пановала розмова про війну. Кожен з розмовників, хто вступав в бесїду, висловлював ту свою думку, »що ми Турка шапками, закидаємо«.

Пили за обідом, звичайно, добре; хоча не про всїх гостей були однакові вина; про тих, що сидїли близько до господаря — вина були добрі, дорогі, куповані у Петербурзї у Єлисеєва; хто сидїв посередині — ті пили полтавські вина; а хто на кінцї столу, або, як от судовики, ті вдовольняли ся винами і настоянками свого повітового міста; таким замість шампанського наливали — доньского.

Зза обіду усї встали веселими: старійші взяли ся за карти, хто за шахи; молодїж заходила ся коло »фантів«; найбільш грали у »сусїда« і тут Ляшенчиха своїм сусїдою вибирала частїйш за всїх Одинця.

В кабінетї грали в проферанса Кваша, Кащенко і ще два пани: Нечай і Гедряга.

Сюди прийшов і Звенигородський і сїв біля рогу стола між Квашею і Кащенком. Останному щось не таланило, »карта не йшла«, він починав горячити ся і через те ремизив ся.

Звенигородський, коли Кащенко третим разом зряду зістав ся »без двох«, трохи відсунув ся і промовив.

— Чи не я отсе приніс вам безталання? я відсуну ся... та нї! гляньте: ви під сволоком сидите.

Кащенко глянув на його косо і нїчого не сказав. Кащенко, як і Кваша, гидовав Звенигородським, як і взагалї сутягами і ябедниками; тількиж, знаючи його лиху вдачу, Кваша бояв ся, щоб своїм поклінним пащекованням не нашкодив йому на виборах; тим-то приймав його яко гостя і пильновав бути з ним ввічливим і гостинним. Кащенко навпаки: на вибори не вважав, в розмові з Звенигородським нїколи не здержував язика і часом говорив йому шпилкі речі.

(Дальше буде).

рон і висказує надію, що роботи коло украшеня сего року покінчать ся.

»Kuryer Stanisławowski« доносить (з 8. вересня 1901), що в Раді повітовій відбув ся збір комітету будови нового костела лат. обряду при улиці Липсвій в Станиславові.

— **Для дружини руского театру** замістив в »Дѣл-ї« о. В. Гошовский приходник з Любачева, кілька сердечних слів признаня і горячої заохоти з нагоди побуту театру в Любачеві. Нині (4. с. м.) — пише — попращали ми наш театр, що лишив по собі дуже милі спомини. Позволите, що на дорогу напишу їм кілька пращальних слів. Не буду розводити ся над здібностями і грою артистів, бо то вже нераз було обговорене, а скажу лише, що мимо того, що то люде майже виключни молоді, потрафили они своєю бездоганною грою стягнули богато публики і розігріти у своїх любов до народу і заохоту до праці, а у чужих з'єднати симпатию та честь для рускости. Задача Ваша, дорогі Братя, не легка, а Ви єї знаєте. Ви маєте обовязок нарід піднести морально, Ви показуєте нам красні характери і їх ставите на першім місци, а всю злобу і підлість пятнуєте і побиваєте. Та не лиш на сценї сповнили Ви тоє, але і поза нею, бо своїм прекрасним поведенєм показали Ви сьвітови любачівскому, що єсьте правдивими сьвічниками і розсадниками всего доброго в слові і в дїлї, а не комедиянтами (за яких Вас мають). Ви поняли добре тоє, дорогі Братя, і длятого уважалисьте на кождий свій крок. Шанувалисьте віру свого народу, бо не робилисьте проб в недїлї і сьвята, лише сьпівалисьте в церкві. Честь Вам за тоє і вдячність від нас. Най Бог Милосердний благословить Вам і утримує дальше на тій дорозї. Ідїть в сьвіт, несїть просьвіту між народ та піддержуйте в нас любов і витревалість, а поставите собі безсмертний памятник! — о. *Гошовский.*

— **Упадок жидівских кандидатів** при виборах з міста Львова пояснює орґан львівских сіоністів »Wschód«. Він пише: »Виконуючий комітет галицких сіоністів на надзвичайнім засїданю дня 7. с. м. ухвалив поставити засаду, що анї др. Еміль Бик, анї др. Едвард Лїлїєн, котрі старають ся о соймовий мандат, перший яко кандидат центрального виборчого комітету (станьчиківского), другий яко кандидат на власну руку, з огляду на їх дотеперішну полїтичну дїяльність, передовсїм з огляду на те, що в кандидатских промовах виголошених перед кількома днями, ясно зазначили яко свою полїтичну проґраму в жидівскій квестиї а с с и м і л я ц и ю ж и д і в з П о л я к а м и, не могуть бути жидівскими кандидатами та що обовязком сіоністів є, здержати ся від всякої аґітациї за одним або другим кандидатом«.

— **Оборонець Сільвіого Нодаріого,** Граціадо Люччато перебув кілька днів у Львові і запросив до помочи в обороні тутешного адвоката д-ра Александра Лїсевича. Оборонцем Василя Сидельника, спільника Нодаріого, є др. Жиґмонд Мілєньский.

— **Побіг зелїзничого поїзду зі стациї.** Тягаровий поїзд, зложений з кільканацятьох возів, стояв оноді на стациї Фолькс ґартен коло Черновець без догляду, бо машиніст і кондуктори пішли на снїданє до реставрациї. Поїздови наскучило ся довше чекати і виїхав сам зі стациї. Коли кондуктори і машиніст вибігли на перон, поїзд був вже далеко в поли і летів з незвичайною силою. Сім кільометрів тревала шалена їзда без утоми, аж коло стациї Молодії поїзд станув засапаний, бо дорога вела під гору. На щастє не їхав тоді з противної сторони нїодин поїзд і обійшло ся без катастрофи.

— **Огонь в Коломиї** знищив минулої ночи 9 жидівских домів і зробив шкоди на 50.000 корон. Пожежа була би пожерла цїлу жидівску дїльницю, коли би не енерґічна поміч пожарної сторожи і війска.

— **Міжнародний обманець.** В Кракові увязнено якогось Кароля Ульріха, підозрілого о крадїж вартісних паперів в Кльостернайбурґу. Єго спільником має бути Йосиф Фінк з Відни.

— **Спіймано злодія.** В ночи з 20. на 21. серпня с. р. украдено п. Йосифови Будиньскому в Тернополи 70.374 злр., а іменно 14.000 злр. готівки, а 56.374 злр. в вартісних паперах. За злодієм слїд пропав. Однак в ночи на 9. с. м. — як доносить черновецкі часописи — повело ся тайним аґентам, Лєбльови з Черновець і Розенґартенови з Тернополя, найти злодія в Рогізнї на Буковинї. Злодій називає ся Марко Талїзман і є жидом. Талїзман при кінци минулого місяця поселив ся в Рогізнї, купив дорогий віз і конї та задумав будувати собі величавий дім. Однак єго золоті наміри не здїйснили ся, бо 10. с. м. відвезено єго скованого до вязниці в Тернополи.

— **Заговор дїтей.** З Торуня доносять, що процес против 60 учеників, обжалованих о тайні товариства, скінчив ся вчера. 15 ох суд увільнив, 10-ом удїлив нагани, а иньших засудив на вязницю від одного дня до трох місяців.

— **»Не вихиляти ся«.** Отсю пересторогу читаємо при кождім вікнї в зелїзничих ваґонах. За непослух можна житє стратити, як се стало ся на днях на шляху Варшава-Відень. Кондуктор Бачиньский вихилив ся за вікно і ударив головою в стовп так сильно, що череп пук, а мозок вискочив.

— **Кара:ан-само зд,** се найновійший американьский поступ в уживаню самоходів. Зовсїм природно, що всї учасники похорону мусять їхати самоходами. Ся новість можлива лише в Америцї, де похорони не посувають ся повільним кроком, але скорим ходом.

— **Пекло переповнене — Англичанами!** В дублиньскій опері давано недавно Ґунодового »Фавста«. Ролю Фавста грав улюблений ірляндский тенор Патрик О. Мара. В хвили, коли Фавст враз із Мефістофелем стали западати ся до пекла, попсувала ся машинерия і оба граючі артисти заглубили ся тілько до пояса. Настала констернация. Тодї обізвав ся хтось з ґалєриї: »Патрику! Та скажи, що пекло переповнене Англичанами і що там нема вже місця для тебе!« Гомеричний сьміх затряс амфітеатром, а тимчасом спущено занавісу.

— **Конкурс.** Староство в Збаражи розписує конкурс на удїленє концесиї на нову аптику в Новім Селї — з речинцем до 15. жовтня с. р.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Івана Пачовского, укінченого богослова, з панною Анною Білїньскою, відбуде ся дня 6. жовтня с. р. в Любіни великім (почта і телеґраф в місци, зелїзн. стация: Городок коло Львова). — Дня 24. вересня с. р. відбуде ся в Черневі вінчанє п. Володимира Тисовского, укінченого богослова, з панною Мариєю Гарасевичівною, дочкою пароха в Черневі коло Букачовець. — В Будапештї застрілив ся мінїстерский секретар Карман з причини великих довгів.

— **Родимцї! Памятайте про будову руского театру у Львові!**

Наука, штука, лїтература.

— *В. Щурат*: **Зарваниця.** Перемишль. З печатнї Н. Джулиньского. 1902. Стор. 16, 10°.

Автор описує ґенезу чутотворного образа Пресьвятої Богородицї в церкві зарваницкій на Подїлю та чуда, яких дізнали звертаючі ся під покров Пр. Богородицї. — Брошурка писана стихом і читає ся з занятєм.

Горить, оповіданє *Марка Мурави.* Коштом і заходом Товариства »Просьвіта«, яко 7. книжочка за сей рік, преміована з фондациї імени Стефана Дубравского. Львів, 1901. З друкарнї Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского. Стор. 58, 8°. Цїна 40 сот.

Випускъ 4. **Прикарпатска Русь въ XIX-мъ вѣцѣ** въ біографіяхъ и портретахъ єидѣятелей съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772. року заставъ при жизни, написавъ на пôдставѣ автобіографичныхъ записокъ и архивально-библіотечнихъ матеріялôвъ *Иванъ Ем. Левицкій.* Томъ I. Коштомъ Антона Хойнацкого. Типографія Ставропигійского Института пôдъ управленьемъ Осипа Данилюка. 1901.

Випуск 4. »Прикарпатскої Руси« (на сторонах від 169 до 224) обіймає докінченє біографії Олександра Барвіньского і початок біоґрафії Володимира Барвіньского.

»Прикарпатска Русь« виходить випусками, в обємі 7 аркушів друку, по можности в найкоротших промежутках часу. Передплата на 10 випусків (один том) виносить 10 корон, на 5 випусків 6 корон. Передплату приймає п. Антін Хойнацкий у Львові ул. Руска 3.

Телеґрами.

Рим. 13. вересня. Дня 27. падолиста має відбути ся папский консистор, на якім мають стати іменовані кардиналами папский нунций у Відни Талїянї і архиепископ Кон.

Неаполь, 13. вересня. Вчера принимано тут дуже торжественно війско, повертаюче з Китаю. На їх повитанє прибув також мінїстер війни. Здвиг публики підносив одушевлені оклики, а улиці були удекоровані.

Ґданьск, 13. вересня. Вчера о год. 8. рано відбули ся великі маневри нїмецкої ескадри. Цар і цїсар Вільгельм приглядали ся маневрам з воєнного корабля »Цїсар Вільгельм II.«.

Геля, 13. вересня. Цїсар Вільгельм приняв вчера вечером російского мінїстра заграничних справ ґр. Лямбсдорфа і вручив єму свій портрет.

Турин, 13. вересня. Податковий поборця Ґалєяті з Піякаво спроневірив пів мілїона лїрів і утїк. В касї оставив заледви 20 центісімів.

Петербург, 13. вересня. Переговори з трема зелїзничими товариствами що-до затягненя нової позички на зелїзничі цїли покінчено. Товариство зелїзниці Москва-Казань емітує на 35,800.000 марок, тов. полуднево - східне на 32,460.900 марок, а Лодске Тов. фабричних зелїзниць на 11,660.000 марок 4-процентових, вільних від податків облїґаций за державною порукою. В перенятю позички беруть участь фірми Мендельсон, Бляйхредер, Тов. дисконту в Берлинї, Тов. варшавско-віденьске і др.

Берлин, 13. вересня. Тутешна рада міська вибрала наново 109 голосами на 124 голосуючих незатвевдженого цїсарем радника міського Кавфмана другим бурмістром.

Льондон, 13. вересня. »Times« доносить з Токіо: Після оголошеного замкненя рахунків за послїдний фінансовий рік в Японії, стан фінансів представляє ся дуже корисно. Доходи виносили 296 мілїонів, видатки 293 мілїонів. Отже надвишка виносить 3 мілїони єнів. В сїм буджетї містять ся вже видатки на китайску виправу.

Буфальо, 13. вересня. Після виданого вчера рано бюлєтину, президент Мек-Кінлєй перевів ніч з середи на четвер найлїпше від часу замаху. Приняв обильно поживу і має добрий апетит.

Малий фейлєтон.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

В жнива.

Филює нива як вода,
Жита від вітру гнуть ся,
Бренять серпи, звенить коса,
Наїжилась густа стерня,
На ню снопи кладуть ся.

А деж той вітер похожай,
А деж то він подїв ся?
Пішов собі в холодний гай,
А ти роби, не спочивай,
А жар мов напосїв ся!

Такий горячий, ясний жар,
Неначе з пекла родом,
Під лист ховає ся комар,
І з наші крив ся товар,
Під верби, понад бродом.

І лиш одним, одним женцям
Не має прохолоди,
Нема спочинку їх рукам,
Нема пощади їх ногам,
Земля не даром родить!

Від неї кождий сніп, покіс
На силу тра дістати,
Не жалуй поту, крови, сліз,
Отсей цїнний, гіркий навіз
Ти мусиш їй віддати...

Кінчить ся нива. Вже снопи,
В полукіпки зійшли ся,
В дугу зігнули ся хребти,
Болять і терпнуть всї кістки,
А жили мов зісхли ся.

На щастє вечір тихий йде,
Біжить вітрець з над яру.
Холодить спочене лице,
І на крилцях своїх несе
Таємну силу чару.

Дивний, предивний єсть той чар,
А ще дивнїйша сила!
Забув ся днини лютий жар,
Забув ся весь житя тягар,
Ростуть незримі крила.

На них та постать, що весь день
Над нивою зігнута
Робила мов бездушний пень,
Летить тепер в край мрій, пісень
Велика, незбагнута.

А якби так, немов на глум
Музики де заграли,

То в кут пішов би біль і сум.
Злій долі і житю на глум
До рана би гуляли.

Жуків 1900.

Через жито стежка бита,
Через річку кладка,
Я з нелюбом розмовляю,
За милого гадка.

Я з нелюбом розмовляю,
Бровами моргаю,
А за милим на край сьвіта
Пташкою літаю.

Я з нелюбом розмовляю,
До него тулю ся,
А над милим сизокрилим
Жайворонком вю ся.

Ой послухай мій миленький,
Що я тобі скажу:
Та хоть мені руки звяжуть
То серця не звяжуть!

Ой попід гай зелененький
Барвінок ся стелить,
Повідають добрі люди,
Що милий ся женить.

Ой женить ся мій миленький
Грають му музики
А я піду на весілля
Хоть ми жаль великий.

Ой піду я як ніч чорна
З своєю тугою,
Няй я єму своїм видом
Весілля затрою.

Няй я єму як та хмара
На сумлінє впаду —
Будеш милий аж до смерти
Памятати враду!

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Проґрама від 1. до 16. вересня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

1) **Lirico**, італїйский квартет. 2) **Müller-Lippart**, музикальний акт трансформацийний. 3) **Black-Doblado**, зі своїми 6 кізлами. 4) **Bajerri**, представитель композиторів при фортепянї. 5) **Minos-Styx**, новочасний Мефісто. 6) **Орх стра** і реклямоґраф. 7) **Elly de Bianca**, субретка. 8) **Ell & Luy**, париські дансери акробатичні. 9) **Sander Kline**, черевобесїдник. 10) **Leopold & Falceni**, дуетисти. 11) **Американьский біоскоп**, нова серия живих фотоґрафій.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High Life** представленє. Білети вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« прирпоручив Преосьвящ. Ординарияти Всеч. **Духовеньству і вірним всїх трех Епархій**

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31 грудня 1900.

Фонд ревервовий	311.540 кор	11 сот	разом 520.406 кор. 65 сот
Реверва премії	171 942 „	— „	
Реверва специяльна	6 000 „	— „	
Фонд емеритальний	30 924 „	54 „	

Тарифи »Днїстра« умірковані Надвижка річна **розділяє ся між** членів в формі **звороттів** За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії

»Днїстер« виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор Шкоди **ліквідують ся безпроволочно** в присутности Делегата і 2 членів

Поліси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних Банк краєвий і Каса **ощадности у Львові**, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї Теребовли Задвіщках, Городку і Богородчанах

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через **»Днїстер«** в Товаристві взаїмн обезпеч. **в Кракові**; в таких обезпечень через »Днїстер« іде часть провізиї на рускі публичні **добродїйні цїли**; поліси і квіти видає Краківске Товариство рускі

»Днїстер« пошукує спосібних аґентів, особливо селян господарів в окрестностях **де ще нема бливько аґенций** »Днїстра« Аґенти заробили вже 274 964 кор провізиї

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того вироваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові

(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділї депозитовім.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Приїзд посп.	Приїзд особ.	до Львова — приходить о годині
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина
	6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
	11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
	11·55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
	5·50	з Кракова
1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
	9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
	9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
8·40 / 2·31 / 12·15	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	9·40	з Чернівців, Букарешту,
	10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
	10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. голов.
	3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
	3·35	„ на дворець головний

Відїзд посп.	Відїзд особ.	зі Львова — відходить о годині
	6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
	6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30 / 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
	9·42	„ „ „ дв. гол.
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40	10·25	до Чернівців,
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділї і сьвята
	2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	3·26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
	6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
	7·32	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
	9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·30	до Чернівців і Іцкан
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави
	11.10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.
	11·32	„ „ дв. Підза
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

УВАГА: Ера нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Францїшка ч. 5. в подвірю сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского